

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет економіки та управління
Кафедра міжнародної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Жильцов О.Б.

2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка та фінансове забезпечення розвитку міста

для студентів

спеціальності	051 “Економіка”
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	051.00.01 “Економіка міста. Урбаністика”

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307965
Програма № 334/26
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціал)
«15» січня 2026 р.

Київ – 2026

Розробник:

Швець Павло Анатолійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Швець Павло Анатолійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 12.02.2025 р. № 2.

Завідувач кафедри

В.В. Лойко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 051.00.01 Економіка міста. Урбаністика

14.02.2025.

Керівник освітньої програми

Ю.М. Жукова

Робочу програму перевірено

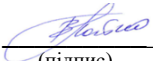
14.02.2025

Заступник директора/декана

О.О. Казак

Пролонговано:

на 2025/2026 н.р. (підпис) (В.В. Лойко (ПІБ)), «14» січня 2026 р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____ (ПІБ)), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____ (ПІБ)), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____ (ПІБ)), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 кредитів / 120 годин	
Курс	2	
Семестр	4	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	26	
Форма семестрового контролю	екзамен	

Мета дисципліни формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні міста та його фінансового забезпечення розвитку.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформуванню у студентів розуміння основних економічних понять і термінів з економіки міста;
- сформуванню здатності самостійно мислити, ідентифікувати та аналізувати різні види економічних задач на рівні міста;
- закріпленню комплекс економічних знань і засвоєння досягнень теорії і практики економічного управління містом;
- сформуванню практичних навичок проведення економічних розрахунків та складання бізнес-планів для реалізації проєктів розвитку міста.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- категоріальний апарат економіки міста;
- нормативно-законодавчу базу України, яка регулює економічну діяльність на рівні міста;
- економічні основи функціонування міста як економічної системи у сучасних умовах;
- методи формування та оцінки економічної ефективності стартап проєктів для розвитку міста;

– способи мотиваційного впливу, що забезпечують ефективне господарювання в місті;

вміти:

– застосувати отримані знання в практичній діяльності роботи економіста;
– застосувати отримані знання для проведення аналітичних розрахунків;
– застосувати отримані знання при складанні стартап проєктів для розвитку міста.

Загальні та фахові компетентності:

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК 3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основ теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК 5. Розуміння особливостей сучасної світової і національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СКУ 16. Здатність аналізувати господарський механізм економіки міста, приймати рішення, які підвищують ефективність його функціонування з урахуванням євроінтеграційного напрямку розвитку української економіки.

Програмні результати навчання:

РН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

РН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

РН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

РН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

РНУ 25. Застосовувати економічні методи аналізу стану галузей і суб'єктів муніципальної економіки.

РНУ 26. Демонструвати навички розробки та обґрунтування традиційних та інноваційних напрямів стратегічного розвитку міста.

РНУ 27. Використовувати методи оцінки ефективності функціонування складових інфраструктури міста.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Контроль	
Змістовий модуль 1. Місто як складна соціально-економічна система							
Тема 1. Місто: його сутність та особливості	5	2	2		-	-	1
Тема 2. Процес урбанізації та особливості розвитку сучасного міста	6	2		2	-	-	2
Тема 3. Трудовий потенціал міст України	6	2		2			2
Тема 4. Економіка міст України: трансформація та особливості розвитку	6	2		2			2
Модульний контроль	2						
Разом	25	8	2	6		2	7
Змістовий модуль 2. Нормативно-правові та організаційно-економічні основи розвитку міст							
Тема 5. Нормативно-правове забезпечення розвитку міст України	5	2	2		-	-	1
Тема 6. Система місцевого самоврядування в Україні	6	2	2		-	-	2
Тема 7. Організаційно-функціональна структура органів міського самоврядування	6	2	2		-	-	2
Тема 8. Комунальна власність міста та її особливості	6	2		2			2
Модульний контроль	2						
Разом	25	8	6	2	-	2	7
Змістовий модуль 3. Фінансове забезпечення розвитку міста							
Тема 9. Місцеві фінанси: сутність та функції	6	2	2		-	-	2
Тема 10. Бюджет міста	6	2		2	-	-	2
Тема 11. Удосконалення процесу бюджетування	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	20	6	4	2		2	6
Змістовий модуль 4. Планування економічного розвитку міста							
Тема 12. Стратегічне планування міського розвитку	6	2	2		-	-	2
Тема 13. Містобудівна та житлово-комунальна політика розвитку міста	6	2		2			2
Тема 14. Соціальна політика розвитку міста	6	2		2			2
Модульний контроль	2						
Разом	20	6	2	4	-	2	6
Семестровий контроль	30	-	-	-	-	-	-
Усього	120	28	14	14	-	8	26

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Місто як складна соціально-економічна система

Тема 1. Місто: його сутність та особливості

Історичний екскурс становлення та розвитку міст. Економічна сутність поняття «сучасне місто». Властивості міста як системного об'єкта. Особливості розвитку промислових міст. Концепція сталого розвитку міста. Циклічна модель розвитку міст. Міста світу - основа нового світового порядку. Стартап проекти розвитку міста.

Тема 2. Процес урбанізації та особливості розвитку сучасного міста

Економічна сутність процесу урбанізації. Фактори розвитку і зростання міст. Завдання, індикатори та цільові значення досягнення цілі 11 «Сталий розвиток міст і громад» Цілей сталого розвитку ООН, адаптованих для України. Принципи успішного розвитку міста в умовах глобалізації. Прогресивні моделі сучасних міст. Досвід інших країн у організації економічного розвитку міста. Розвиток смарт-технологій в місті.

Тема 3. Трудовий потенціал міст України

Економічна сутність трудового потенціалу для економічного розвитку міста. Чинники формування трудового потенціалу. Демографічні характеристики робочої сили. Освітній рівень та професійна підготовка населення. Галузева структура зайнятості. Соціально-економічні умови (заробітна плата, умови праці). Баланс ринку праці. Безробіття та неформальна зайнятість. Дефіцит кваліфікованих кадрів. Трудова міграція з міст України. Політика стимулювання зайнятості населення.

Тема 4. Економіка міст України: трансформація та особливості розвитку

Економічна сутність міської економіки та її роль у національному розвитку. Чинники розвитку економіки міст. Урбанізаційні процеси та їх вплив на економіку. Структура міської економіки: промисловість, сфера послуг, транспорт, будівництво. Інвестиційний клімат та конкурентоспроможність міст. Децентралізація та її вплив на економічний розвиток. Баланс розвитку великих міст та малих населених пунктів. Соціально-економічні проблеми міських територій. Інноваційний та цифровий розвиток міської економіки. Рівень життя населення та економічна нерівність. Екологічні аспекти розвитку міст. Вплив воєнних та соціально-економічних криз. Політика сталого розвитку та стратегічне планування економіки міст України.

Змістовний модуль 2. Нормативно-правові та організаційно-економічні основи розвитку міст

Тема 5. Нормативно-правове забезпечення розвитку міст України

Основні законодавчо-нормативні акти, які регулюють розвиток міст в Україні: Конституція України, Земельний кодекс України, Бюджетний кодекс

України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Правові основи, закономірності та принципи здійснення управлінських процесів у місті. Нова програма розвитку міст.

Тема 6. Система міського самоврядування в Україні

Система міського самоврядування в Україні. Функції міського самоврядування. Організаційно-функціональні принципи і методи діяльності органів міського самоврядування.

Реформа децентралізації в Україні. Нормативно-правове забезпечення розвитку об'єднаних територіальних громад і, зокрема, міст України. Територіальна громада міста. Місцевий референдум. Місцеві вибори. Громадські слухання. Місцеві ініціативи. Інші форми участі жителів міста у здійсненні міського самоврядування.

Тема 7. Організаційно-функціональна структура органів міського самоврядування

Організаційно-функціональна структура органів міського самоврядування. Статут територіальної громади міста. Загальні засади побудови системи органів міського самоврядування. Міська рада. Постійні комісії міської ради. Міський голова. Виконавчий комітет міської ради. Порядок формування органів самоорганізації населення. Фінансова основа органів міського самоврядування. Відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування перед державою, юридичними та фізичними особами.

Тема 8. Комунальна власність міста та її особливості

Основні характеристики комунальної власності. Об'єкт права комунальної власності. Комунальна власність міста та її особливості. Господарський кодекс України. Об'єкти системи управління комунальною власністю. Формування комунальної власності територіальних громад районів м. Києва. Оцінка ефективності місцевого управління.

Змістовний модуль 3. Фінансове забезпечення розвитку міста

Тема 9. Місцеві фінанси: сутність та функції

Система місцевих фінансів. Інституціоналізація фінансів місцевих органів влади. Моделі місцевих фінансів. Джерела та економічна природа доходів місцевих фінансів. Способи формування доходів та видатків місцевих фінансів. Управління місцевими фінансовими ресурсами. Гарантії місцевого самоврядування. Фінансовий потенціал міста.

Тема 10. Бюджет міста

Джерела та порядок формування міського бюджету. Принцип побудови бюджету міста. Дохідна частина міського бюджету та порядок її формування. Видатки міського бюджету та порядок їх формування. Дефіцит (профіцит) міського бюджету та джерела покриття. Позабюджетні (цільові) і валютні фонди.

Загальний та спеціальний фонди міського бюджету. Система бюджетних трансферів.

Тема 11. Удосконалення процесу бюджетування

Бюджетний процес на рівні міста. Порядок розгляду та затвердження бюджету міста. Порядок внесення змін до рішення про місцевий бюджет. Організація виконання бюджету міста. Перспективи розширення доходної бази бюджетів міст. Упровадження програмно-цільового методу бюджетування. Паспорт бюджетної програми. Моніторинг в системі управління бюджетним процесом.

Змістовний модуль 4. Планування економічного розвитку міста

Тема 12. Стратегічне планування міського розвитку

Стратегічне планування міського розвитку. Довгострокові, середньострокові та короткострокові прогнози розвитку міста. Сутність стратегічного планування. Стратегічне бачення та стратегічний план. Базові етапи стратегічного планування.

Тема 13. Містобудівна та житлово-комунальна політика розвитку міста

Містобудівна хартія співдружності незалежних держав. Фактори, що визначають функціонування містобудівної системи. Житловий фонд міста як складова національного багатства України. Динаміка створення ОСББ в Україні. Закони України: «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку». Генеральний план міста. Проєкт розподілу територій. Програма енергоефективності.

Тема 14. Соціальна політика розвитку міста

Соціальна інфраструктура міста та її розвиток. Система розселення та соціальна структура. Державне регулювання соціального структурування простору міста. Фінансове забезпечення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури. Програмно-цільовий метод управління соціальною інфраструктурою міста. Стартап проєкти соціальної складової розвитку міста.

Контроль навчальних досягнень
Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	3	3	3	3
2	Відвідування семінарських/практичних занять	1	4	4	4	4	3	3	3	3
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	3	15	3	15
4	Робота на семінарських/практичних заняттях	10	4	40	4	40	3	30	3	30
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				93		93		76		76
Максимальна кількість балів:							338			
Розрахунок коефіцієнта:							338 / 60 = 5,63			
Іспит							40			
Разом							100			

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Місто як складна соціально-економічна система			
1	Місто: його сутність та особливості	1	5
2	Процес урбанізації та особливості розвитку сучасного міста	2	5
3	Трудовий потенціал міст України	2	5
4	Економіка міст України: трансформація та особливості розвитку	2	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Нормативно-правові та організаційно-економічні основи розвитку міст			
5	Нормативно-правове забезпечення розвитку міст України	1	5
6	Система місцевого самоврядування в Україні	2	5
7	Організаційно-функціональна структура органів міського самоврядування	2	5
8	Комунальна власність міста та її особливості	2	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Фінансове забезпечення розвитку міст			
9	Місцеві фінанси: сутність та функції	2	5
10	Бюджет міста	2	5
11	Удосконалення процесу бюджетування	2	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Планування економічного розвитку міста			
12	Стратегічне планування міського розвитку	2	5
13	Містобудівна та житлово-комунальна політика розвитку міста	2	5
14	Соціальна політика розвитку міста	2	5
Разом		26	70

Критерії оцінювання самостійної роботи студента:

5 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання питання. Немає помилок у відповідях на питання.

4 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 1 помилку у відповідях на питання.

3 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 2 помилки у відповідях на питання.

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 3 помилки у відповідях на питання.

1 бал – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 4 помилки у відповідях на питання.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання практичних та семінарських занять:

5-10 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання та ілюструє викладений матеріал власною створеною презентацією.

1-5 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, немає супроводження відповіді власною створеною презентацією.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в аудиторії.

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи за кожним модулем. Контрольні (модульні) роботи включають тестування, відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань та ситуацій.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

20-25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

15-20 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

10-15 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
1	Теми 1, 2, 3, 4 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
2	Теми 5, 6, 7, 8 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
3	Теми 9, 10, 11 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
4	Теми 12, 13, 14 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення та критерії оцінювання екзамену

Екзамен проводиться в університетській аудиторії у комбінованій формі (тестові завдання, теоретичні питання та практичні завдання) із використанням персональних комп'ютерів, якщо ситуація дозволяє проведення освітнього процесу офлайн. Якщо ж освітній процес проходить дистанційно, то екзамен проводиться онлайн в режимі відеоконференції засобами Google Meet.

Критерії оцінювання завдань за правильну відповідь: 1 бал – за тестове питання; 10 балів – за відповідь на теоретичне питання; 12 балів – за виконання практичного завдання.

Екзамен проводиться із суворим дотриманням принципів академічної доброчесності, що передбачає недопустимість списування, фальсифікацій та обману. При порушенні студент відсторонюється від подальшого проходження екзаменаційного тесту із підсумковою оцінкою Fx за дисципліну.

Підсумкова оцінка в балах (максимально 100 балів) за дисципліну є сумою результату поточного контролю за семестр (60 балів) та відповіді на екзамені (40 балів).

Орієнтовні питання до екзамену:

1. Економічна сутність поняття «сучасне місто».
2. Властивості міста як системного об'єкта.
3. Концепція сталого розвитку міста.
4. Циклічна модель розвитку міст.
5. Економічна сутність процесу урбанізації.
6. Міські агломерації.
7. Розвиток смарт-технологій в місті.
8. Поняття глобального міста.
9. Столичні мегаполіси в глобальній економічній системі.
10. Акцент на екологізацію європейських міст.
11. Особливості розвитку сучасних мегаполісів в Китаї.
12. Принципи побудови та управління промисловими містами.
13. Китайський досвід створення та управління «розумними містами».
14. Екологічні проблеми китайських мегаполісів.
15. Китайські міста, економіка яких дорівнює економіці окремих країн.
16. Основні законодавчо-нормативні акти, які регулюють розвиток міст в Україні.
17. Система міського самоврядування в Україні.
18. Міська рада. Постійні комісії міської ради. Міський голова.
19. Комунальна власність міста та її особливості.
20. Джерела та економічна природа доходів місцевих фінансів.
21. Способи формування доходів та видатків місцевих фінансів.
22. Управління місцевими фінансовими ресурсами.
23. Фінансовий потенціал міста.
24. Джерела та порядок формування міського бюджету.
25. Принцип побудови бюджету міста.
26. Дохідна частина міського бюджету та порядок її формування.
27. Видатки міського бюджету та порядок їх формування.
28. Дефіцит (профіцит) міського бюджету та джерела покриття.
29. Позабюджетні (цільові) і валютні фонди.
30. Загальний та спеціальний фонди міського бюджету.
31. Система бюджетних трансферів.
32. Бюджетний процес на рівні міста.
33. Порядок розгляду та затвердження бюджету міста.
34. Порядок внесення змін до рішення про місцевий бюджет.
35. Організація виконання бюджету міста.
36. Перспективи розширення доходної бази бюджетів міст.
37. Упровадження програмно-цільового методу бюджетування.
38. Паспорт бюджетної програми.

39. Моніторинг в системі управління бюджетним процесом.
40. Стратегічне планування міського розвитку.
41. Довгострокові, середньострокові та короткострокові прогнози розвитку міста.
42. Житловий фонд міста як складова національного багатства України.
43. Динаміка створення ОСББ в Україні.
Містобудівна хартія співдружності незалежних держав.
44. Генеральний план міста.
45. Проєкт розподілу територій.
46. Програма енергоефективності.
47. Соціальна інфраструктура міста та її розвиток.
48. Фінансове забезпечення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури.
49. Програмно-цільовий метод управління соціальною інфраструктурою міста.
50. Стартап проєкти соціальної складової розвитку міста.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
A	100-90
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	0-34

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 14 год., практичні заняття – 14 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 26 год., підсумковий контроль – екзамен.

Модулі	Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2				Змістовний модуль 3		Змістовний модуль 4																					
Назва модуля	Місто як складна соціально-економічна система				Нормативно-правові та організаційно-економічні основи розвитку міст				Фінансове забезпечення розвитку міста		Планування економічного розвитку міста																					
Теми лекцій	Тема 1. Місто: його сутність та особливості				Тема 2. Процес урбанізації та особливості розвитку сучасного міста				Тема 3. Трудовий потенціал міст України		Тема 4. Економіка міст України: трансформація та особливості розвитку		Тема 5. Нормативно-правове забезпечення розвитку міст України		Тема 6. Система місцевого самоврядування в Україні		Тема 7. Організаційно-функціональна структура органів міського самоврядування		Тема 8. Комунальна власність міста та її особливості		Тема 9. Місцеві фінанси: сутність та функції		Тема 10. Бюджет міста		Тема 11. Удосконалення процесу бюджетування		Тема 12. Стратегічне планування міського розвитку		Тема 13. Містобудівна та житлово-комунальна політика розвитку міста		Тема 14. Соціальна політика розвитку міста	
Теми семінарських та практичних занять	Тема 1. Місто: його сутність та особливості				Тема 2. Процес урбанізації та особливості розвитку сучасного міста				Тема 3. Трудовий потенціал міст України		Тема 4. Економіка міст України: трансформація та особливості розвитку		Тема 5. Нормативно-правове забезпечення розвитку міст України		Тема 6. Система місцевого самоврядування в Україні		Тема 7. Організаційно-функціональна структура органів міського самоврядування		Тема 8. Комунальна власність міста та її особливості		Тема 9. Місцеві фінанси: сутність та функції		Тема 10. Бюджет міста		Тема 11. Удосконалення процесу бюджетування		Тема 12. Стратегічне планування міського розвитку		Тема 13. Містобудівна та житлово-комунальна політика розвитку міста		Тема 14. Соціальна політика розвитку міста	
Самостійна робота	20 балів				20 балів				15 балів		15 балів																					
Поточний контроль	МК – 25 балів				МК – 25 балів				МК – 25 балів		МК – 25 балів		МК – 25 балів																			
Максимальна кількість балів:	338																															
Розрахунок коефіцієнта:	$338 / 60 = 5,63$																															
Екзамен	40																															
Разом	100																															

Рекомендовані джерела

Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа), електронним навчальним курсом.

На заняттях і під час самостійній роботі студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- презентації.

- навчальні посібники.

- робоча програма навчальної дисципліни.

- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);

- електронний навчальний курс «Економіка міста» (URL: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22886>)

Основна (базова)

1. Європейська хартія міст II. Маніфест нової урбаністики. URL: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=1303089&Site=COE&direct=true>

2. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017. К.: Мінекономрозвитку, 2017. 176 с.

3. Україна: огляд процесів урбанізації. Міжнародний банк реконструкції та розвитку; Світовий банк. К., 2015. 218 с.

4. Юр'єва Т. П. Економіка міського господарства: навчальний посібник. Харків: ХДАМГ, 2010. 750 с.

5. Управління сучасним містом: підручник / за ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. К.: НАДУ, 2008. 632 с.

6. Нова програма розвитку міст. Habitat III. United nations. URL: <http://uploads.habitat3.org/hb3/NUA-Ukrainian.pdf>

7. Лойко В.В., Величко В.О., Маринів А.В., Стешенко Т.В. Забезпечення фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад. Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики». Т. 2. № 33. 2020. С. 194-204.

8. Лойко В.В., Храпкіна В.В., Маляр С.А., Руденко М.В. Економіко-правові засади забезпечення захисту критичної інфраструктури. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. Том 4. № 35. С. 426-438.

Додаткова

1. Лойко В. В., Зателепа А. І. Аналіз сучасного розвитку підприємств міста Києва в умовах євроінтеграції. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7027>. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.5.3

2. Лойко В. В., Маляр С.А., Лукашук А.І. Аналіз сучасного стану житлово-комунальної інфраструктури міста Києва. *Ефективна економіка*. 2020. № 1. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7561>

3. Лойко В. В., Обушний С. М., Жукова Ю. М. Аналіз ефективності залучення іноземних інвестицій в економіку Києва. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 10. С. 5–10. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.10.5](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.10.5)

4. Лойко В. В., Маляр С. А., Руденко М.В. Економіко-правові аспекти створення та функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). *Економіка та держава*. 2020. № 5. С. 58–63. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.5.58](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.5.58)
5. Лойко В.В., Лойко Д.М., Руденко В.С. Розвиток домогосподарств України як складової економічної безпеки національної економіки. *Агросвіт*. 2020. № 13-14, С. 4-11. DOI: [10.32702/2306&6792.2020.13—14.4](https://doi.org/10.32702/2306&6792.2020.13—14.4)
6. Лойко В. В., Маляр С. А. Система ефективного управління об'єктами житлового фонду міста Києва. *Ефективна економіка*. 2018. № 7. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6446>
7. Коваленко А.О. Урбанізація і стратегічне планування сталого розвитку міст. *Економічний вісник*. 2017. № 4. С. 67-77.
8. Безус В., Чикаренко І. Розвиток житлово-комунального господарства та інфраструктури міста: теоретико-концептуальний аспект. *Державне управління та місцеве самоврядування*, 2018, вип. 2(37). С. 137 – 141.
9. Стасюк В. М. Комунальна інфраструктура: техногенна безпека в нових умовах господарювання. *Економіка і суспільство*. 2017. № 8. С. 497 – 501.
10. Сидоренко І. Г. Місто як соціокультурний простір: якісні ознаки. *Науковий вісник НУБіП України. Серія: Гуманітарні студії*. 2017. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Gumanitarni/article/viewFile/9641/8624>
11. Мельникова М.В., Градобоева Є.С. Економіко-правові особливості управління системою екологічної безпеки міста. *Ефективна економіка*. 2020. № 3.
12. Патока І.В. Економічні механізми формування місцевої екологічної політики та напрями її реалізації в умовах реформування владних повноважень в Україні. *Економіка та суспільство*. 2017. № 13. С. 923–929 URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/156.pdf
13. *Економіка міста та урбаністика: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (23 березня 2018 р.)*. К.: КНЕУ, 2018. 311 с.
14. Розвиток економіки міста в умовах євроінтеграції. [Текст]: матеріали науково-практичного семінару, (м. Київ, 20 травня 2020 р.) / Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2020. 76 с.
15. *Competitive Cities in Global Economy*, OECD. - Paris, 2006. - 446 p.
16. Сіройч З., Новіков В.М. Розвиток сучасних китайських мегаполісів. *Демографія та соціальна економіка*. 2020. № 3 (41). С. 59 – 75.
17. Величко В.В. Розвиток та особливості урбанізації в Китаї. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/325943091.pdf>
18. Василенко А.І. Дослідження досвіду Китайської Народної Республіки у сфері управління «розумними містами». *Інвестиції: практика та досвід*. № 23. 2019. С. 157 – 162.
19. Андрієнко А.О. Концепція "розумного міста": уточнення ключових понять у контексті забезпечення розвитку великого муніципального утворення. *Аспекти публічного управління*. 2018. Т. 6, № 8. С. 24—34.
20. Смарт-міста майбутнього: які вони та для кого їх будують [Електронний ресурс] // *Na chasi*. 2018. URL: <https://nachasi.com/2018/12/07/futurecities/>
21. Evaluation on Construction Level of Smart City: An Empirical Study from Twenty Chinese Cities [Електронний ресурс] / G.Li, Y. Wang, J. Luo, Y. Li // *MDPI Sustainability Open Access Journal*. 2018. URL: [file:///C:/Users/IVF4/Desktop/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%8F%20%D0%BF%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%B0/sustainability1003348%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/IVF4/Desktop/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%8F%20%D0%BF%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%B0/sustainability1003348%20(1).pdf)
22. Китайські міста, економіка яких дорівнює економіці цілих країн. URL: <https://businessviews.com.ua/ru/economy/id/ekonomika-kitaju-1924/>
23. Nataliia ORLOVA, Valeriia LOIKO, Andriy STOYKA, Anna CHECHEL and Oleksandr CHERNYSHOV. Financial Support of the Decentralization Process in Ukraine. 36th IBIMA Conference: 4-5 November 2020, Granada, Spain.

Інформаційні джерела:

1. Економіка міста. Електронний навчальний курс [Електронний ресурс] / Київський університет імені Бориса Грінченка. 2021. URL: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22886>
2. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.1993 р. № 611. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/611-93-%D0%BF#Text>
4. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
6. Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
8. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://nplu.org>.
9. Електронна бібліотека освітнього порталу. URL: <http://www.osvita.org.ua/library/>.
10. Історія Європейського Союзу. URL: <http://euinfo.tut.su/istoriya.htm>.
11. Офіційний сайт Департамент економіки та інвестицій виконавчого органу міської ради (КМДА). Діяльність. Стратегічний розвиток. Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року. URL: <https://dei.kyivcity.gov.ua/content/strategiya-rozvytku-mista-kyieva-do-2025-roku-nova-redakciya.html>
12. Платформа розвитку міст. URL: <http://urbanua.org/ideyi-i-proekty/koncepciyi-i-strategiyi/238>